N°. 138. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag 12 Junij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De wet op de orangistische demonstration is gisteren door de belgische vertegenwoordigers, bij definitieve stemming, met eene meerderheid van 60 op de 66 tegenwoordig zijnde leden aangenomen. Slechts vier leden, de heeren *Fleussu*, *Gendebien*, *Jadot* en *Jullien* hebben geweigerd hunne stem aan het ontwerp te geven, twee anderen, de heeren *Defoere* en *Desmet* hebben zich van de stemming onthouden. Door den heer *Jullien* werd nog voor de stemming eene poging gedaan, om de oude militairen, die ten gevolge van traktaten met de vreemde mogendheden een pensioen genoten, van de strafbepalingen, waarmede ieder, die zich aan de in de wet opgenoemde punten schuldig maakt bedreigd wordt, uit te zonderen, doch zijn voorstel vondt weinig bijval en werd dan ook, in omvraag gebragt zijnde, verworpen. De kamer is vervolgens overgegaan tot de tweede stemming over de in de wet op de provinciale organisatie ingebragte amendementen, welke de definitieve stemming over het ontwerp moet voorafgaan.

— Op den 4den dezer is in het gehucht Putte, kanton Oirsbeek, in de provincie Limburg, een brand ontstaan, waarbij eene oude weduwe en hare dochter door den rook gestikt zijn; het huis, de schuur, 11 stallingen en een groote hoeveelheid granen, hooi, meubelen, enz. door de vlammen zijn vernield en nog 5 paarden, 15 kalveren, 24 varkens en 100 schapen het leven verloren hebben. De schade werd op ruim 28,000 fr. geschat.

— Het getal der tegenwoordig in de gevangenis des Petits Carmes te Brussel opgeslotenen, zoo burgers als militairen, bedraagt 327 personen.

— Uit Leuven wordt het berigt, wegens het aanplakken aldaar van het programma der katholijke universiteit, weder tegengesproken.

— Naar in het Antwerpsch Handelsblad verzekerd wordt, zou de zaak der plunderingen van April ll., te Brussel gepleegd, voor het hof van assises der provincie Antwerpen gebragt worden.

— Het brusselsch dagblad *le Libéral* wil onderrigt wezen, dat in weerwil der redevoering van den generaal *Evain*, voor een paar dagen in de kamer van vertegenwoordigers te Brussel gehouden, en in weerwil van de nieuwe daarbij aangevraagde credieten voor het onderhouden der troepen op den tegenwoordigen voet, de vroeger bepaalde reductie van 10,000 man van het leger, die met onbepaald verlof huiswaarts zouden gezonden worden, voortgang hebben zal.

— Uit Luik schrijft men dat de Maas voor die stad tegenwoordig bijzonder laag is, en belemmering in de scheepvaart aanbrengt.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 98 5/8; Braz. 77 1/2; Sp. perpet. 74, 7/8, 1/2, 3/4; 3 pCt. 47 1/2; Uitgest. 18 1/4, 1/8; Sicil. 93 1/2; ; Rom. L. 96 1/2.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten Junij.

Om meerdere overeenstemming in de werking der oppositie bij de aanstaande algemeene verkiezingen te doen plaats hebben, hebben zich in de hoofdstad twee commissien gevormd, die, waarschijnlijk met gemeen overleg, de kiezers harer partij de nodige instructien zullen geven, en vooral langs dien weg zullen trachten voor te komen, dat niet dezelfde kandidaten op verschillende plaatsen worden benoemd. Deze commissien bestaan, aan de zijde der liberale oppositie, uit de heeren *Mauguin*, *Odillon Barrot* en *Laffitte*, aan die van de koningsgezinde, uit den hertog van *Fitz James*, den markies *de Dreux Brezé*, den graaf *de Chastellux*, de heeren *Berryer*, *de Genoudé* en *Clausel de Conserques*.

— Vorst *Leopold* en zijne echtgenoote zijn dezen morgen te Neuilly, waar het hof zich thans bevindt, aangekomen. Koning *Lodewijk Philips* heeft voor de derde maal de openbare tentoonstelling van nationale nijverheid bezocht.

— De politie der hoofdstad heeft dezer dagen eenen nieuwen maatregel verordend, die waarschijnlijk bij een gedeelte der bevolking euvel zal worden opgenomen. Geene vrouwen namelijk worden door de barrières gelaten, indien zij niet behoorlijk van een paspoort zijn voorzien, en dit paspoort kan door de stedelijke beambten niet anders dan met autorisatie harer echtgenooten worden afgegeven.

— Men heeft dezer dagen een begin gemaakt met de constructie eener vijfde brug over de Seine, welke, naar het stelsel in Engeland aangenomen, geheel uit gevlochten ijzerdraad zal bestaan.

— Heden, uit hoofde van den zondag, geene fondsnotering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Junij.

Z. M. is gisteren morgen ten half negen ure uit 's Hage vertrokken, naar het Loo terugkeerende.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 28 Mei jl., No. 102, is benoemd tot hoogheemraad van Rijnland, Jonkheer *Nicolaas Johan Steengracht van Duivenvoorde*, in plaats van den heer *De Gaverelle* benoemd tot Dijkgraaf.

— Door den edel achtbaren raad der stad Rotterdam is, op den 2 dezer, tot lid der Staten van Holland benoemd, in plaats van Mr. *N. J. A. C. Hoffmann*, overleden, Mr. *Jacob van Dam van Noordeloos*.

— Laatstleden zaturdag zijn in deze vesting de jaarlijksche algemeene inspectien afgeloopen, over het personeel en de geoefendheid van de gezamenlijke artillerie onzer vesting, over dezelve gehouden door den HoogEd. Gestr. Heer, Generaal-Majoor en Inspecteur der artillerie, *W. B. E. Parivicini de Capelli*. Naar wij vernemen heeft gemelde Generaal, na den afloop der inspectien, zijne bijzondere tevredenheid aan de hoofden der korpsen betuigd, wegens de geoefendheid en practische kennis, waarvan bij dezelve door de heeren officieren en manschappen waren blijken gegeven, en zulks bij eene Dagorder aan dezelve nog nader kenbaar gemaakt. Zondag morgen is voornoemde generaal, van zijnen adjudant vergezeld, van hier naar Bergen-op-Zoom vertrokken, om ook over de artillerie dier vesting dezelfde inspectien te houden.

— De *Messager de Gand* houdt een bijzonder berigt uit Oignies sur-la-Rivière, drie uren van Carvin, departement Pas-de-Calais, volgens welk dit dorp, op den 2den dezer, door een brand bijna geheel in den asch is gelegd. Er zouden niet minder dan 66 hutten en 43 schuren door de vlammen zijn verteerd, en nog twee kinderen in dezelve zijn omgekomen.

— Gelijk reeds is vermeld is de Koningin van Engeland voornemens, dit jaar eene reis naar Duitschland te doen, om hoogstderzelver familie te bezoeken. Thans verneemt men, dat het koninklijk jagt tegen 20 Junij bij Woolwich gereed zal liggen. Deszelfs bevelhebber, lord *A. Fitzclarence*, zal alvorens met hetzelve in zee te steken, twee of drie feestpartijen geven, waarna H. M., drie dagen na het laatste Muzijkale feest in West-minster-Abbey, zich naar het vaste land zal afschepen.

— Het *Plymouth Journal* meldt het volgende: » Verleden week is in het bosch van Willcombe, door eenen arbeider, eene slang gedood, die eene lengte had van zes voeten en de dikte van eene menschen dij. Dit in onze oorden zoo zeldzame ondier had men in gemeld bosch dikwerf in den zonneschijn zich zien bakeren, en tot dusverre herhaalde vruchtelooze pogingen tot deszelfs vernieling aangewend."

— Uit Breslau wordt dd. 2 dezer het volgende gemeld: »Nadat wij gedurende acht dagen buitengemeen guur en onaangenaam weder hadden gehad, heeft het in den afgeloopen nacht in onze streken zoo sterk gevroren, dat alle peul- en tuin-vruchten aanmerkelijk daardoor hebben geleden. In het naburige gebergte moet dezer dagen zelfs sneeuw zijn gevallen, want sedert gisteren ziet men de hooge bergtoppen, alsmede den ganschen kruin van het Reuzen-gebergte, in de verte sneeuwit schitteren.

— Het Frankforter dagblad houdt eene opgave, naar de berekening van een statistieker gemaakt, omtrent het vergelijkend bedrag der lasten, die elk burger in de onderscheiden Staten van Europa moet dragen. Volgens dezelve betaalt in Engeland een inwoner aan personele belasting 75 fr. 50 c.; in Frankrijk 53 fr. 30 c.; in de Nederlanden 28 fr. 10 c.; in Zweden 20 fr. 50 c.; in Pruissen 15 fr. 10 c.; in Sardinie 14 fr.; in Denemarken 12 fr. 90 c.; in Spanje 11 fr. 25 c.; in Napels 10 fr. 80 c.; in Beijeren 10 fr. 75 c.; in Oostenrijk 8 fr. 25 c.; en in Rusland 5 fr. 70 c.: waaruit zoude blijken, dat het volk, in de Staten waar onbepaalde regerings-vormen de overhand hebben, het minste aan personele belasting betaalt.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten Junij.

— In eenen bijzonderen brief, den 29 mei uit Berlijn geschreven, leest men het volgende:

„Het schijnt, dat eenige lieden, die zich met alles willen bemoeijen, zich beijveren, om de voor de veiligheid van Frankfort door het Bondgenootschap genomene maatregelen als doelloos en strijdig aan de regten dier stad, voor te stellen, ten einde aldus geschillen in het hart van Duitschland te doen ontstaan en mistrouwen tusschen de Duitsche regeringen te zaaijen. Tot nog toe waren alle pogingen, om oneenigheid in Duitschland te doen uitbreken, vruchteloos, ofschoon van vele zijden geene moeite gespaard werd, het verbond deszelfs vastheid te doen verliezen en bewijzen van zwakheid te doen geven, waarvan men, ter bereiking van bijzondere inzigten, partij zocht te trekken. Het zal ook nu bezwaarlijk gelukken, uit eene verordening, welke in het belang der stad Frankfort gemaakt is, een aannemelijk bewijs te ontleenen, dat de Bondsvergadering haar gezag is te buiten gegaan, en wij houden het voor vergeefsche moeite, wanneer men beproeft, hetzij middelijk, hetzij onmiddelijk, beschikkingen te willen verijdelen, die in de eerste plaats juist door diegenen verlangd zijn, welke er door beschermd worden, en die, ten tweede, volkomen met de bevoegdheid overeenstemmen, welke het Bonds-charter aan de Bondsvergadering heeft toegekend. Wanneer het waar is, zoo als men beweert, dat Frankrijk en Engeland tegen de militaire bezetting van Frankfort door de bondstroepen, vertoogen hebben ingeleverd, dan toont zulks in dit geval eene ware overeenstemming tusschen deze beide Mogendheden en de voorvechters der republikeinsche propaganda, daar deze laatste insgelijks een' maatregel, die tegen hare onophoudelijke pogingen tot rustverstoring gerigt is, met afkeer beschouwt, en erkennen moet, dat, zoo lang het Duitsche verbond bestaat, hetwelk tot het behoud van den vrede gesloten is, er geene hoop voor oproer en oorlog, de ware bouwstoffen van het radicalismus, voorhanden is. Nu stroken de dikwerf herhaalde protesten van het Parijsche kabinet, betrekkelijk deszelfs afkeer tegen de republikeinsche propaganda, weinig met eene handelwijs, waarbij men oppervlakkig eene zekere bevriending met het republikeinsche grondbeginsel zou kunnen meenen te ontdekken. Intusschen schijnt dit gedrag, wanneer men nader met de staatkunde van het hof der Tuilerien bekend is, nog al van tamelijk onschuldigen aard; dezelve zou tot niets anders dienen, dan om aan het stelsel van lord *Palmerston* voor het oog der wereld hulde te bewijzen, of de openbare opmerkzaamheid af te leiden, en de Fransche drukpers vreemde stof tot redeneren te geven, ten einde zij de inwendige aangelegenheden mogt laten rusten. Dit moge alles zeer consequent zijn; doch zulks bewijst weinig staatkundige takt bij eene regering, die reeds weten wilde, waartoe eene ongeroepene tusschenkomst in vreemde aangelegenheden leidt, en welk antwoord te wachten staat, wanneer zij op eenen bloot diplomatischen weg voortgaan wil. Wij gelooven met zekerheid, dat noch Frenkrijk, noch Engeland, noch iemand anders het zoo verre zal doen komen, om zich bepaaldelijk te verzetten tegen eene verordening, welke het verbond, tot veiligheid van een van deszelfs integrerende deelen, noodig geoordeeld heeft, en houden ons overtuigd, dat zulk een overijlde stap geen ander gevolg zou hebben, dan eene dergelijke teregtwijzing, als lord *Palmerston* in het jaar 1832 ondervonden heeft."

— Men schrijft uit Warschau dd. 1sten dezer het onderstaande: „Den 27sten der vorige maand overleed alhier de voormalige starost van Plozk en Plonsk, *Onusfrius Bromirski*, in het 95ste jaar zijns levens. De overledene begon zijne loopbaan in den militairen stand, en was adjudant-generaal van den hetman *Branicki*; later, in het jaar 1776, werd hij tot landbode verkozen. Koning *Stanislaus August* had hem met de Witte Arend- en de St. Stanislaus-orde begiftigd."

— Van de Zwitsersche grenzen schrijft men, dat het Sardinisch gouvernement in Savoijen nagenoeg 10,000 man heeft bijeen getrokken, en dat een aanzienlijk korps te Domo d'Ossola is gekantonneerd. Intusschen vleit men zich nog immer dat de Zwitsersche kantons, door ter gooder tijd aan de vertoogen der mogendheden gehoor te geven, ernstiger botsing zullen voorkomen; en men beschouwt het in dien geest als een gunstig kenteeken, dat de redactie der veel gelezene *Zuricher Zeitung*, die tot nu toe steeds voor de zoogenaamde handhaving der nationale onafhankelijkheid ijverde, dezer dagen in andere handen is overgegaan, en thans eenen meer bevredigenden toon voert.

— Te Ingolstadt is onder de arbeiders, welke aan de vestingwerken, op den 31sten Mei, ten gevolge der verhooging van den prijs van het brood, onrust ontstaan, en hebben dezelve de glazen bij eenige bakkers ingeslagen. Spoedig echter is de orde hersteld door de krachtdadige maatregelen der burgerlijke en militaire overheden.

— Z. M. den Keizer van Oostenrijk heeft aan hoogstdeszelfs gezant in Zwitserland, den graaf *von Bombelles*, de waardigheid van geheimraad verleend. Deze onderscheiding verdient eenige opmerking, omdat dezelve kan aangemerkt worden als een blijk van 's Keizers goedkeuring, wegens het door dien gezant gehouden gedrag ten opzigte van het Zwitsersche genootschap.

— Te Weenen waren den 31sten Mei genoteerd: 5 pCt. Metall. 99 7/16; 4 pCt. 91; Bank-actien 1284.

DE PEER BEGINT TE RIJPEN.

Het vraagstuk omtrent de eigenlijke bestemming van Belgie is, sedert den dood van den jongen Belgischen Prins, op nieuw op het tapijt gebragt, en opmerkenswaardig is de wijze, waarop deze gebeurtenis door de fransche dagbladen is beoordeeld geworden.

Kort vóór dat het berigt, van het afsterven des afstammelings van Vorst *Leopold*, tot ons was gekomen, zeiden wij, dat de tegenwoordige Belgische dynastie *reeds half ontslapen* was. Wij houden het er nu voor, dat dezelve, even als de republiek in Frankrijk met *Lafayette*, ten grave is gedaald. Een zamenloop van omstandigheden heeft alzoo vele onzer vermoedens reeds aanvankelijk bevestigd.

Het *Journal des Débats*, de tolk van het fransche kabinet, is de eerste geweest, die zijn oordeel gezegd heeft over den angst der Belgische volksvertegenwoordigers, om de opengevallen plaats, op de half vermolmde trappen van den Belgischen troon, niet weder ingenomen te zien, en ofschoon wij tot nu toe een volstrekt stilzwijgen over deze oogenschijnlijk min gewigtige gebeurtenis hadden in acht genomen, is zij ons daarom niet minder gewigtig in de vermoedelijke gevolgen voorgekomen. De wijze hoe de fransche ministeriele, als ook de onafhanklijke fransche dagbladen hunne denkwijze daaromtrent hebben aan den dag gelegd, schijnt genoegzaam aan te duiden, dat èn de dood van den generaal *Lafayette*, èn die van den Belgischen erfprins de geheime oogmerken der fransche staatkunde buitengemeen te stade zijn gekomen. Een particuliere brief uit Londen, welke wij voor ons hebben liggen, bevat het berigt, dat Prins *Talleyrand*, op het hooren der doodtijding van genoemden jongen Prins, zich niet heeft kunnen onthouden, van in een klein, doch zeer aanzienlijk gezelschap uit te roepen: „*C'est un évènement qui vient au moins deux ans trop tôt.*" Toen men echter over het treurige en noodlottige dezer gebeurtenis, met eenige emphase, begon uit te weiden, had men, op *Talleyrands* anders zoo onbewegelijke gelaatstrekken, den veel beteekenenden glimlach zien zweven, die men slechts zelden, en slechts dan bij hem opmerkt, wanneer zijne diep doordachte plannen met een niet meer te bestrijden goed gevolg bekroond worden.

De beschouwing van alle vroegere gebeurtenissen der steeds scherp afgeteekende staatkunde van het fransche kabinet, gepaard met de laatste en hierboven bedoelde aanmerkingen der fransche dagbladen, en het „*évènement*" van den franschen afgezant te Londen, hebben dan weder de eigenlijke bestemming van dat nieuwbakken en ongerezen koningrijk Belgie in een helder daglicht geplaatst. Ook de aan het *Leopoldsche* bewind toegedane Belgen hebben, bij die gebeurtenis, weder het zwaard van *Damocles* over hunne zoogenaamde onafhankelijkheid zien zweven, en hoe meer zij hunnen angst blootlegden, door onvoorzigtige stappen, die eene gezonde staatkunde in het gebied der geheimste handelingen wil gerangschikt hebben, des te meer lokten zij de fransche driestheid uit, om, onbewimpeld, met derzelver wezenlijke bedoelingen voor den dag te komen.

Dat de fransche staatkunde Belgie bestemd had, om het geheel of gedeeltelijk, eenmaal bij Frankrijk in te lijven; was wel geen geheim voor den denkenden beschouwer, doch tot nu toe hadden de tolken dier staatkunde niet, dan met veel omzigtigheid, deze voor de overige mogendheden zoo teedere snaar aangeroerd; het schijnt echter dat de dood van dien jongen Prins hen deze omzigtigheid nu als overbodig heeft doen beschouwen, en niet onduidelijk geven zij thans te kennen, dat men in alle gevallen aan geen erfopvolging in Belgie gedacht had, of denken moet.

Wanneer men nu intusschen dit vraagstuk van een' anderen kant gaat beschouwen, en men den wankelenden toestand der tegenwoordige fransche dynastie, met de steeds voortdurende woelingen in Frankrijk, in overweging neemt, dan moet het aan den nadenkenden beschouwer der gebeurtenissen verwondering baren, dat het tegenwoordig fransche kabinet nog ontwerpen zoude kunnen voeden, om het reeds zoo onrustige Frankrijk met een grondgebied te vergrooten, welks bewoners welligt, in deze loopende tijden, nog woelzieker dan de Franschen zelven zijn.

In een reeks van artikelen, door ons, onder den titel van *Blikken in de Toekomst*, in onze kolommen opgenomen, zeiden wij, dat aan de rijken en mogendheden zekere zedelijke en stoffelijke grenzen waren aangewezen, die zij niet ongestraft konden overschreiden. Ook dit zoude hier het geval met Frankrijk kunnen worden, wanneer het geheel Belgie bij zich zocht in te lijven. Reeds zoo als Frankrijk nu gesteld is, loopt het gevaar, van zich, met dien tijd, in twee groote onafhankelijke deelen te splitsen, namelijk in Noorder- en Zuider-departementen, beiden twee zoo verschillende gevoelens en beginselen voorstaande. En hoeveel meer aanleiding zoude men daartoe niet geven, wanneer men dat Noordelijk gedeelte, nog met 3½ millioen menschen ging versterken; met hoeveel meedere elementen van onrust zou Frankrijk daarbij niet te worstelen hebben, wanneer het de in vele opzigten zoo tegen elkander strijdende belgische en fransche belangen zou moeten overeenbrengen? Wanneer men het vraagstuk, omtrent de eigenlijke bestemming van Belgie, van dezen kant beschouwd, dan zoude men zeggen, dat het Frankrijk hoogstens te doen kan zijn, om de zuidelijke grenzen van Belgie bij zich in te lijven, ten einde dien zoogenaamden voormuur tegen de fransche veroveringzucht, uit nationalen trots, in eene fransche grenslijn te veranderen. Dan nog kan men zich eenig denkbeeld vormen, dat het afsterven van den jeudigen Belgischen prins, in het tegenwoordig *status quo* der Europesche aangelegenheden, voor de Franschen van belang is; want zonder deze gebeurtenis moesten

voor het minst alle ontwerpen van dien aard verschoven worden. Hoe min gewigtig deze gebeurtenis dan ook in het eerste oogenblik toegeschenen hebbe, des te gewigtiger kan zij in de gevolgen worden.

In dat opzigt is het ook van eenig belang, te weten, dat eenige der aanzienlijkste familien van Belgie, welke door de laatste plunderttooneelen van Brussel haren geboortegrond tijdelijk zijn ontweken, en Parijs tot toevlugtsoord gekozen hebben, met al de magt van hun vermogen; hun aanzien en hunner betrekkingen werkzaam zijn, om zich te wreken over de hemeltergende handelwijze van een bewind, dat hen aan de verwoesting, ja zelfs aan den moordlust van het laagste gemeen heeft prijs gegeven, en dat hun vaderland reeds zoo dikmaals, voor het oog van geheel Europa, vernederd heeft. Ook deze schijnen geneigd, om de oogmerken der fransche staatkunde gedeeltelijk te willen bevorderen; en zoo onze berigten deswege echt zijn, dan laat het zich aanzien, dat twee van de meest invloed hebbende fransche ministers zich bijzondere moeite geven, om zich van de toegenegenheid dezer aanzienlijke vlugtelingen te verzekeren. Dit alles te zamen genomen heeft ons op het vermoeden gebragt, dat *de peer begint te rijpen!*

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

ZWITSERLAND. — Het Helvetische Muzijk-genootschap zal deszelfs jaarlijksch bondgenootschappelijk muzijk-feest dit jaar te *Genève* geven op den 24 Julij. Onder de stukken, welke uitgevoerd zullen worden, merkt men een lofzang op, toegewijd aan het Helvetische Muzijk-genootschap, door den beroemden componist MARIA VON WEBER.

SPANJE. — Op den Schouwburg *del Principe* te *Madrid* is het *Huwelijk van Figaro*, in het Spaansch vertaald, ten tooneele gevoerd. Ten gevolge van hetgeen door de Censuur in dit stuk was doorgehaald, is het meer dan een derde korter geworden. Bij de eerste vertooning is het door het Madridsche publijk zoo deerlijk uitgejouwd, dat bij eene tweede vertooning, uit nieuwsgierigheid, alle plaatsen bezet waren.

FRANKRIJK. — Ook de Letterkundige partijschappen schijnen in de Vergaderzaal der Volksvertegenwoordiging een veld te zoeken, om elkander ten aanschouwen van de natie te kunnen bevechten. Bij de aanstaande verkiezingen voor de Kamer der Afgevaardigden hebben zich als kandidaten op den voorgrond gesteld VICTOR HUGO en ALEXANDER DUMAS, de verklaarde voorvechters, ofschoon onderling elkander wangunstige mededingers, der Romantische School. Tegen dezen over staan de klassische Letterkundigen ETIENNE, JAY, JOUY en anderen, wier verwijdering van de eersten, in denkwijze over letterkundige beschaving, aanmerkelijk vermeerderd wordt door hun verschil in staatkundige gevoelens, zijnde de laatsten Monarchalen, de eersten Republikeinen. Dat deze uiteenloopende gevoelens, door partijgeest, ijverzucht en allerlei andere hartstogten opgehitst, niet bevorderlijk zouden zijn voor kalmte bij de beraadslaging en uitsluitende behartiging van de belangen des volks, laat zich ligtelijk begrijpen. De Letteren zouden er ook niet bij winnen, dat de klove verwijd wierd, welke nergens bestaan kan, waar die ware humaniteit gevonden wordt, welke eene der eerste vruchten moet wezen, door de beoefening der Letteren voortgebragt. — Eerstdaags zal te *Parijs* geopend worden een *Water-Schouwburg* (*Théatre Nautique*), waaraan sedert langen tijd gearbeid is. Eene groote water-kom, welke het grootste gedeelte van het tooneel beslaat, is bestemd om op eene meer natuurlijke wijze, dan door de Schilderkunst geschieden kan, alle natuurtafereelen voor te stellen, waarin meeren, rivieren, watervallen enz. voorkomen. Daarenboven zal de verlichting hier niet zoo als gewoonlijk tot hier toe gedaan is, tusschen de zij-schermen en van den voorgrond van het tooneel worden aangebragt, maar het meeste licht zal van boven van het tooneel komen, meer overeenkomstig met den aard an het Zonlicht. — In eene zitting van de Akademie der Wetenschappen, heeft, bij gelegenheid der voorlezing eener Verhandeling over eene proefneming, om visschen en bloedzuigers gedurende eenen zeer langen tijd gezond te houden, door bij het water gepulveriseerd kool te doen, de Heer MOREAU DE SONNES eene tabelle overgelegd van de trapswijze vermeerdering van den invoer van bloedzuigers in *Frankrijk*, waaruit het volgende gebleken is. In het jaar 1817 bedroeg die invoer slechts een getal van 5,900, waarvan de waarde geschat werd op 177 fr. In het jaar 1825 werden er 9 millioenen ingevoerd, hebbende eene waarde van 271,000 fr. In 1826 was het getal ingevoerde bloedzuigers 21 millioenen, ter waarde van 650,000 fr.; in het jaar 1827 een getal van 33 millioenen, ter waarde van 1 millioen fr.; in 1828 een getal van 26 millioenen, ter waarde van 800,000 fr.; in 1829 een getal van 44 millioenen, ter waarde van 1,337,000 fr.; in 1830 een getal van 33 millioenen; in 1831, 36 millioenen; in 1832, een aantal van 57,487,000, hebbende eene waarde van 1,724,610 fr.

ENGELAND. — De voorstanders van den goeden smaak, van nationale kunst en nationale zeden beklagen zich ten hoogste over het verval van het Engelsche Tooneel. Fransche Opera's en Fransche Tooneelspelen zijn het, waardoor de menigte naar den Schouwburg wordt getrokken, terwijl de beste stukken van SHAKESPEARE en SHERIDAN meestal voor grootendeels ledige zitplaatsen vertoond worden. *Frankrijk* zendt naar *Engeland* zangers, zangeressen en danseressen; *Frankrijk* onderwijst belangzuchtige Tooneeldirecteurs in al de kunstenarijen, waardoor de menigte gelokt kan worden, en tegen deze zinsbegoochelende kunstgrepen is zelfs een SHERIDAN KNOWLES, met al zijne verdiensten als tooneelspeler en dichter beiden, niet in staat het nationale Tooneel te schragen. Troostrijk is hierbij het denkbeeld, dat de bedwelmende beker van Fransche dartelheid, waaruit ook in *Engeland* met ruime teugen gedronken wordt, noodwendig eene oververzadiging moet te weeg brengen, waarvan men eene terugkeering mag hopen tot goeden smaak en nationale kunst. — In de *Edimburg-Cabinet-Library* zal eerlang eene reeks levensbeschrijvingen van beroemde natuurkundigen verschijnen. Het eerste deel zal de levens der meest geachte Zoölogen (dierkundigen) behelzen, van ARISTOTELES tot aan LINNÉUS; het tweede van PALLAS, BRISSON en BUFFON tot aan CUVIER. — De Duitsche Improvisator LANGENSCHWARZ is te *Londen* aangekomen, om ook aldaar zijn talent te doen hooren.

NOORD-AMERIKA. — De New-Yorksche Dagbladen behelzen het volgend, wat de kunstbewerking betreft veel naar een sprookje gelijkend, voorval, waarbij echter de personen, gelijk men ziet, met name genoemd en de bijzonderheden omstandig opgegeven zijn. De Geneesheer MOTT heeft dezer dagen eenen kleedermaker in *Essex-street* eene zonderlinge kunstbewerking doen ondergaan, namelijk, het uithalen van eene slang uit de maag van een mensch. De bedoelde persoon, genaamd FREDRIK WILLIAMS, had, 18 maanden geleden, terwijl hij zich op *Jamaïka* bevond, water gedronken uit eene beek, op welker bodem hij verscheidene slangetjes, ter lengte van één of twee duimen, had waargenomen. Zes maanden daarna begon hij eene zekere woeling in zijne maag te gevoelen en eenige dagen later scheen het onderste gedeelte van dit ingewand eene ongewone uitzetting te bekomen. Te gelijker tijd werd zijn eetlust zoo hevig, dat hij genoodzaakt was, om vier en zelfs vijfmalen daags eene aanzienlijke hoeveelheid spijs te gebruiken. In dezen toestand bleef hij eenige weken, toen eindelijk zijne waarneming in de beek op *Jamaïka* hem voor den geest kwam, en hij de verschrikkelijke overtuiging bekwam, dat hij eene slang in zijn ligchaam had. De zwelling zijner maag werd dagelijks grooter, en hij voelde het dier van tijd tot tijd rondwoelen in zijne gevangenis. De pijnen, hierdoor veroorzaakt, en de ijsselijkheid van eenen toestand, welke hopeloos scheen, veroorzaakten bij WILLIAMS hevige stuiptrekken. Dr. MOTT werd geroepen en stelde voor, eene insnijding te doen, waardoor de slang zou kunnen uitgehaald worden, maar WILLIAMS weigerde, om zich aan de kansen van deze gevaarlijke kunstbewerking te onderwerpen. Toen besloot men, om het dier door den mond er uit te halen, en daartoe werd het volgende in 't werk gesteld. De lijder werd gedurende drie dagen aan het strengst mogelijk diëet gehouden, en gedurende dien tijd waakte de Geneesheer bestendig en zorgvuldig bij hem. Toen de bewegingen van de slang deden vermoeden, dat hij eene poging ging doen om naar buiten te komen, werd WILLIAMS, met geopenden mond, op een bed gelegd, en bij zijn mond een schoteltje met warme melk geplaatst. Eensklaps nam nu het gelaat des lijders eene akelige gedaante aan en hij scheen te stikken: — de slang stak den kop buiten den mond en begon de melk te proeven. Het schoteltje werd toen langzamerhand verwijderd, en de slang gleed voorwaarts naar de melk. Toen greep iemand, die den lijder bijstond, het dier en trok het verder naar buiten. Men heeft vervolgens de slang gedood en Dr. MOTT bewaart haar als eene merkwaardige zeldzaamheid. Het dier heeft in het ligchaam van WILLIAMS eene buitengewone ontwikkeling gekregen, hebbende het eene lengte van 6 voet en 5 duim. Dit voorval kan tot leering strekken voor degenen, die, zonder genoegzame voorzorg, uit rivieren of beeken hunnen dorst zouden willen lesschen.

NEDERLANDEN. — Op den 24 Mei heeft de Maatschappij der Wetenschappen te *Haarlem* hare 82e jaarlijksche algemeene vergadering gehouden. Uit het verslag, door den Secretaris gedaan, is de opmerkelijke bijzonderheid gebleken, dat twee antwoorden op twee prijsvragen, beide met den gouden eerprijs bekroond, het werk zijn van twee jeugdige beoefenaars der Wetenschappen, beide nog Akademie-burgers van twee onzer Hooge-Scholen. De Heer W. A. ENSCHEDÉ, namelijk, Kandidaat in de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen aan de Leijdsche Universiteit, heeft eene, der bekrooning waardig geachte, volledige uiteenzetting, en op waarnemingen gegronde verklaring gegeven, van al de verschijnselen, welke de werking vergezellen van den invloed, dien sommige ligchamen, wanneer zij snel bewogen worden, op de magneetnaald uitoefenen. Eene andere prijsvraag, uit het vak der planten-physiologie en de bewegingen betreffende, welke men aan de bladen van vele planten waarneemt, is op eene, door nieuwe proeven gestaafde, en der bekrooning waardig gekeurde wijze, beantwoord door den Heer M. DASSEN, Kandidaat in de Geneeskunde aan de Universiteit te *Groningen*. Van de overige bekroonde prijsvragen betrof de eene, de gemodificeerde of gewijzigde kinderpokken, als grond van twijfeling tegen de genoegzaamheid der koepokinenting, welke beantwoord was door den Geneesheer C. H. SMEETS te *'s Gravenhage*; en de andere over den aard der toenemende warmte onder de oppervlakte der aarde, door den Hoogleeraar in de Chemie en Technologie te *Bonn*, G. BISCHOFF. De Maatschappij heeft in het vak der Natuurkundige Wetenschappen 12 onbeantwoord geblevene Prijsvragen herhaald, en 11 nieuwe uitgeschreven, en eene Historische vraag, over de natuurlijke gesteldheid der *Nederlanden* in vroegere eeuwen, bijzonder met betrekking tot de rivieren en andere wateren, herhaald, allen om beantwoord te worden vóór 1 Januarij 1836. Het Programma der Maatschappij wordt gewoonlijk, behalven dat het in de *Algemeene Konst- en Letterbode* wordt opgenomen, afzonderlijk gevoegd bij de *Haarlemsche Courant*, gelijk thans geschied is bij het nommer van 5 Junij ll.

162ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

TWEEDE KLASSE.

Derde Trekking: N°. 7805 ƒ1000, N°. 5347 ƒ1000, N°. 17359 ƒ1500.
Vierde ——— N°. 19504 ƒ2500, N°. 12647 ƒ1500, N°. 7545 ƒ1000.

CIRQUE ROYAL,

VAN DEN HEER

BAPTISTE LOISSET.

(*Op het Binnenhof voor de Militaire Akademie.*)

Op morgen DONDERDAG 12 Mei, *tot sluiting*, GROOTE BUITENGEWONE VOORSTELLING, waaronder vooral zal uitblinken *L'ARABE ET SON COURSIER*, Brillante Militaire Manoeuvre, met Gevechten, door den heer *Baptiste Loisset* en de overige leden van het Gezelschap.

(*Aanvang precies om 8 ure, des avonds.*)

(De Directeur heeft het genoegen, de HH. Officieren, buiten deze stad opmerkzaam te kunnen maken, dat Zijne Excellentie de Generaal der Infanterie Baron CHASSÉ, ten genoegen van dezelven, de bijzondere gunst heeft willen verleenen, om na het eindigen der Representatie, op een bepaald uur de Poorten der Stad te doen openen, teneinde naar hunne kantonnementen te kunnen terug keeren.)

*** Bij het korps Muzikanten der 2de afdeeling Infanterie, wordt zoo spoedig mogelijk verlangd, een ONGEHUWD PERSOON, welke voldoend getuigenis betreffelijk zijn Zedelijk Gedrag kan produceren, die de bekwaamheid bezit om *Eerste Trompet* of liefst *Ventil Trompet* te blazen; dezelve kan zich voor *twee* of des verkiezende voor meer jaren als Staf-Muzijkant engageren, en zal naar gelang zijner muzijkale bekwaamheden, gesalarieerd worden.

Degene, welke hiertoe genegen zijn, vervoegen zich in persoon bij den Kapelmeester der genoemde afdeeling, thans gekantonneerd te Gemert.

Verkoop op Regterlijk Gezag.

Op Zaturdag den Een-en-twintigsten Junij Achttienhonderd vier-en-dertig, des voormiddags half twaalf uren, op het Marktveld der Gemeente van de *Klundert*, zal er worden overgegaan tot den Publieken Verkoop aan den hoogst en meestbiedende, bij opbod om Kontant Geld, van:

Eerstelijk. De tweejarige BIESEN, staande op de Slikken van af de limieten of jurisdictie *Willemstad*, langs en op den oever van de *Klundert* en het *Hollandsche Diep* onder de Gemeente van de *Klundert*, oostwaarts en tot aan de haven van het Fort de *Noordschans*, groot het aantal tweejarige Biesen omtrent dertig bunderen. En

Ten *tweeden*. De tweejarige BIESEN, van omtrent zeventig bunderen Slikken, gelegen als voor, van af de haven van het Fort *de Noordschans* langs den voormelden oever, oostwaarts en tot aan het einde der jurisdictie van de *Neervaart* of *Klundert*.

Beide partijen gearresteerd ter instantie van het Bestuur der Domeinen, uitgeoefend wordende door de Permanente Commissie, uit het Amortisatie-Syndicaat, residerende te *Amsterdam*, ten laste van ANTONY SYMONSZ. ZIJLMANS, Aannemer te *Raamsdonk*.

Zegt het Voort.

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene zeer goed betimmerde HOFSTEDE, met daarop staande HUISING, SCHUUR, WAGENHUIS, TUIN en BOOMGAARD, beplant met Vruchtboomen, mitsgaders omstreeks 50 morgen zeer goed BOUW- en WEILAND, gelegen in den ouden *Prinslandschen polder*, Gemeente *Dinteloord*.

Kamende de Kooper zijn 4 pCt. van de geëischt wordende Koopsom, na aftrek der Rijks- en Polder-lasten, genieten. — Nadere informatie onder letter X bij de Uitgevers dezer Courant, *brieven franco*.

*** Wordt geheel of gedeeltelijk te *Huur* gepresenteerd, om met 15 Augustus aanstaande te aanvaarden, een wel ingerigt WOONHUIS, voorzien van 12 ruime en bewoonbare VERTREKKEN, groote KEUKEN en KELDER, SCHUUR, STALLINGEN en verdere Gerieflijkheden, mitsgaders eenen schoonen en ruimen MOESTUIN, beplant met goede en weldragende VRUGTBOOMEN, staande en gelegen in het beste gedeelte der Stad *Tilburg*, wijk Kerk. Nader te bevragen met *franco brieven* bij den Drukker dezes, of bij J. GOIJAERTS, Mr. Timmerman te *Tilburg*.

STOOMPACKET-VAART,

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

IN DIENST VAN HET GENERAL STEAM NAVIGATION COMPANY — VOOR

PASSAGIERS EN GOEDEREN.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company te Londen, in bovengemelde dienst, vertrekken geregeld van Rotterdam en Londen iederen Woensdag en Zaturdag; zijnde zulks van Rotterdam bepaald op:

Zaturdag den 14. Junij, des middags ten 3 ure.
Woensdag » 18. » » morgens » 8 »

Nadere inlichtingen bij de Agenten: W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

*** Bij *H. FRIJLINK*, te Amsterdam, komt heden van de pers en is tevens bij *BROESE & COMP.*, te Breda, en verder alom verkrijgbaar:

I. KASPAR HAUSER, *in den laatsten tijd zijns levens*, waargenomen en geschetst door zijnen Godsdienstleeraar H. Fuhrmann, Predikant bij de St. Gumbertuskerk te Anspach. Dit werkje, dat vele nog onbekende bijzonderheden omtrent dezen geheimzinnigen Vondeling bevat, strekt tevens ten vervolge op het vroeger uitgegevene over Kaspar Hauser, door *von Feuerbach*, waarmede het *een geheel* uitmaakt. De prijs is . . . . ƒ —,60.

2. HET LEESKABINET. *Mengelwerk tot gezellig onderhoud voor beschaafde kringen.* Met platen. N°. 6, waarmede het 2de Deel kompleet is. De prijs is, bij inteekening, voor een' kompleten jaargang van 12 Nommers of 4 Boekdeelen, met 36 à 40 platen, slechts . . . . » 10,50.

Eene opgave van den zeer rijken inhoud is hier niet wel mogelijk; de zoodanigen echter, die, alvorens in te teekenen, datgene, wat bereids is uitgegeven, verlangen te zien, gelieven zich te vervoegen bij hunnen gewonen Boekverkooper, aan wien te dien einde de verlangde exemplaren steeds worden toegezonden. Afzonderlijk Nommers kosten . . à 1,—.

3. DE BANDIETEN EN ROOVERS *in Spanje, Italie en elders*, naar het leven geschetst door C. Macfarlane. Naar het Engelsch door G. H. Nagel. Met vignet. In twee deelen kompleet. De prijs is . . . . » 4,80.

Men verwarre dit werk niet met gewone Roovergeschiedenissen, die slechts aan de verbeelding des Schrijvers hunnen oorsprong te danken hebben; integendeel geeft de Auteur van dit boek bij iedere bijzonderheid, die hij verhaalt, telkens de bronnen op, waaruit hij zijn verhaal geput heeft, en is dit onderhoudend werk derhalve tevens van *geschiedkundige* en *blijvende* waarde.

*** Bij *D. J. HASPELS*, Boekhandelaar te Nymegen, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. TORQUATO TASSO VERLOST JERUZALEM, Heldendicht in XX zangen, in dichtmaat overgezet door R. H. Gerard Jozannes, in één deel kompleet. . . . . . . à ƒ 4,—.

II. NATUURLIJKE HISTORIE, of *Beschrijving der Viervoetige Zoogdieren*, voor de Jeugd, 2de deel, met platen à » 3,—.

Het eerste deel hetwelk in October des voorleden jaars het licht zag, is in onderscheidene Tijdschriften gunstig beoordeeld; het derde waarmede dit werk kompleet is, is ter perse en zal spoedig volgen.

EN VENTE,

Chez A. J. VAN WEELDEN, Libraire, à la Haye, et chez les principaux libraires du Royaume et de l'Etranger: DE L'AUTOCRATIE DE LA PRESSE, *et des moyens d'organiser son action périodique et commerciale, dans l'intérêt de la stabilité des États et de la prospérité des peuples*; par G. L. B., un gros volume in octavo, de 634 pages, contenant plus de *mille articles*, et la matière de deux bons volumes. Prix, broché, CINQ FLORINS, ou douze cents la feuille de seize pages.

BIJ DE UITGEVERS DEZER ZIET HET LICHT:

DE MILITAIRE SPECTATOR,

TIJDSCHRIFT

VOOR HET

NEDERLANDSCHE LEGER.

TWEEDE DEEL.

MEI 1834, N°. 17, GROOT MET DE BIJLAGEN, 3½ VELLEN DRUKS IN-4°.

Dit nommer bevat de volgende bijdragen:

I. OVERZIGT DER VELDTOGTEN in de jaren 1792, 1793, 1794 en 1795, voor zoo verre die op Nederlandschen bodem, of derzelfs grenzen hebben plaats gehad. *Artikel 3, vervolg van den Veldtogt van 1793.* — II. APHORISTISCHE DENKBEELDEN van eenen ouden Luitenant, over het nuttig besteden van den jaarlijkschen exercitie tijd bij de Infanterie. III. KEN U-ZELVEN, of *de Proef van den Krijgsmoed in het Eerste Gevecht.* — IV. VERSCHEIDENHEDEN, waaronder een fragment van een eerstdaags door Z. D. H. den Hertog *B. van Saxen-Weimar* uit te geven werk, onder den titel van *Précis de la Campagne de Java, en 1811.* — V. BIJLAGE, houdende de laatste Benoemingen en Verplaatsingen bij het Leger.

Dit *Militair Tijdschrift* verschijnt maandelijks in nommers van 3 vellen druks in kwarto formaat, op velin papier, en is voor den geringen prijs van ƒ 6,25 's jaars, bij alle Postdirecteuren en voorname Boekhandelaars verkrijgbaar.

Van den Eersten Jaargang, uit 40 vellen druks in kwarto bestaande, zijn nog eenige komplete exemplaren verkrijgbaar.

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.